

T.C.
MILLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Ortaöğretim Genel Müdürlüğü

GÜZEL SANATLAR LİSESİ

DESEN DERSİ

ÖĞRETİM PROGRAMI

9, 10, 11 ve 12. Sınıflar

Ankara 2016

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ.....	3
DESEN DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN GENEL AMAÇLARI	4
DESEN DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖĞRENCİLERE KAZANDIRMAYI HEDEFLEDİĞİ BECERİLER	5
DESEN DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖĞRENME-ÖĞRETME YAKLAŞIMI	6
DESEN DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMI.....	7
DESEN DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN UYGULANMASINA İLİŞKİN AÇIKLAMALAR	8
DESEN DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN YAPISI	9
DESEN DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÜNİTE VE SÜRELERİ	10
9. SINIF DESEN DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI ÜNİTE, KONU VE KAZANIMLARI.....	12
10. SINIF DESEN DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI ÜNİTE, KONU VE KAZANIMLARI.....	14
11. SINIF DESEN DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI ÜNİTE, KONU VE KAZANIMLARI.....	16
12. SINIF DESEN DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI ÜNİTE, KONU VE KAZANIMLARI.....	18

GİRİŞ

Resim sanatı, binlerce yıl öncesinin mağara duvarlarına çizilen ilk çizgisel anlatım örnekleri olan desenlerle başlar. Desen, o günden bugüne özellikle de Rönesans'tan bu yana bütün sanatçıların ortak çalışma ve ilgi alanında yer almıştır. Desen, yüzyıllardır sanatsal anlamını ve bir anlatım ögesi olarak işlevini sürdürmektedir. Desen hem resmin temeli hem de başlı başına somut gerçekliklerin imge, düşünce ve kavramların görsel-çizgisel anlatım yoludur. En yalın anlatımla renk kaygısı olmadan yapılan çizgisel resimlerdir. Klasik ve çağdaş resmin de en önemli betimleme aracıdır. Çizgi ile anlatım olan desen; bilinen, görünen, duygu ve düşünceyi, bilinçli ve kararlı bir çizgi ile anlatmaktır. Gözlem, algı, duygu, sezgi ve karar ögeleri deseni çizen bireyin kişisel özelliklerini taşır. Bireyin içsel özellikleri, coşkusu, dinamizmi çizgilerine yansıyan etkilerdir. Bu nedenle desen, el yazısı gibi kişilik çözümlenmelerine fırsat verir. Dokunma duyusuna en yakın göz, us, el birlikteliğinin en kısa yoldan gerçekleşebildiği bir anlatım yoludur. Belli bir ön hazırlık gerektirmeden günlük tutar gibi her an başvurulabilecek bir betimleme yoludur. Çoğu sanatçılar araştırmalarını, incelemelerini, izlenimlerini, tasarımlarını; notlar, krokiler, eskizler ve çizimlerle anlatmayı doğal bir alışkanlık hâline getirmişlerdir. Dürer'in baskı çalışmalarının, Leonardo da Vinci'nin bir bilim adamı disiplini içinde yaptığı anatomi araştırmalarının, bitki etütlerinin, karakter tahliline dayanarak potrelerinin sanat tarihinin şaheserleri sayılan diğer tüm eserlerinin temelinde desene verilen önemin ve desendeki başarılı sonuçların olduğu muhakkaktır.

Desen, plastik sanatların her alanında her zaman gerekli temel disiplinlerden biridir. Bireylerin kendilerini disiplin altına almalarını sağlamakla beraber, desen okuryazarlığı öğretir. Desen çizmek görme ve algılama eylemidir. Desen; nesnelere ve canlıların özelliklerinin tüm duyumlarla kavranması, algılanması ve çizgilerle anlatılmasıdır. Bu eğitimde görsel sanatlar; görsel, mantıksal ve düşünme yoluyla geliştirilir ve motive edilir. Desen eğitimi her alanda kullanılacak yaratıcı davranışlar geliştirilmesi; özgür, özgün düşünme, deneme ve üretme kapasitelerinin de geliştirilmesi açısından önemlidir.

DESEN DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN GENEL AMAÇLARI

Desen Dersi Öğretim Programı 1739 Sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nun 2. maddesinde ifade edilen Türk Millî Eğitiminin genel amaçları ve Türk Millî Eğitiminin temel ilkeleri esas alınarak hazırlanmıştır.

Bu program öğrencilerin;

1. Desen çalışmaları aracılığıyla görme, algılama ve çizme becerisi kazanmalarını,
2. Araç gereçleri kullanma, kompozisyon kurma, ritim, denge ve hareketi ifade etme, nokta, çizgi, leke ve dokuyu kullanma, oran-orantıyı ve ışık-gölgeyi ifade etme, algılama, nesnelerin yapısal özelliklerini etüt etme, üç boyutlu nesnelere iki boyutlu ifade etme, desen elemanlarını ve prensiplerini kullanma, form ve düzen oluşturma, perspektifi kullanma, birlik ve bütünlük oluşturma becerilerini kazanmalarını,
3. Desen çalışmalarını görsel bir iletişim biçimi olarak kullanmalarını,
4. Sanat kültürü birikimini sağlayarak bireysel anlayış kazanmalarını ve geliştirmelerini,
5. Sanatsal yaratıcılıklarını geliştirmelerini,
6. Sanat yapan üreticiler olarak yaşam boyunca yaşadıkları kültüre katkı sağlamalarını,
7. Özgün düşünme, deneme ve üretim kapasitelerini geliştirmelerini,
8. Sanat eseri üretebilmek amacıyla güven ve yeterlilik kazanmalarını,
9. Sanatın temel kavramlarından yararlanarak deney, gözlem ve araştırmalar yapmalarını,
10. Görsel sanatların topluma katkılarını değerlendirmelerini amaçlamaktadır.

DESEN DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖĞRENCİLERE KAZANDIRMAYI HEDEFLEDİĞİ BECERİLER

Desen Dersi Öğretim Programı'yla öğrencilere kazandırılması hedeflenen beceriler aşağıda sunulmuştur:

1. Eleştirel düşünme
2. Yaratıcı düşünme
3. Algılama
4. İletişim
5. Araştırma
6. Disiplinli çalışma
7. Problem çözme
8. Gözlem yapma
9. Bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanma
10. Kompozisyon kurma
11. Birlik ve bütünlük oluşturma
12. Ritim, denge ve hareketi ifade etme
13. Analitik düşünme

DESEN DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖĞRENME-ÖĞRETME YAKLAŞIMI

Öğrenme-öğretme sürecinde her öğrencinin birey olarak kendine özgü olduğu kabul edilmelidir. Her seviyedeki öğrenciye ulaşabilmek için farklı öğrenme-öğretme yöntem ve teknikleri kullanılmalıdır. Bu yöntem ve teknikler belirlenirken öğrencinin algı düzeyi ve diğer gelişimsel basamakları göz önünde bulundurulmalıdır.

Öğrenme, etkinliklerinin ve yaşantılarının ilişkilendirilmesi için öğrenciye pozitif transfer yapma imkânı sağlanmalıdır. Bu amaçla öğrenci, önceki birikimlerinden yararlanabileceği problem durumları ile karşı karşıya bırakılarak yaparak/yaşayarak öğrenmesine fırsat verilmelidir. Öğrenci, bilgilerini yeni durumlara genellemesi için güdülenmelidir.

Öğrenme süreci paylaşma, iş birliği ve dayanışma gibi insani değerlerin yüceltilmesi için bir fırsat olarak görülmelidir. Bu bağlamda, demokratik bir öğrenme ortamı sağlanmalı ve öğrenciye her durumda kendini ifade edebilmesi için gerekli duygusal destek verilmelidir. Öğretmenin koşulsuz sevgi ve güven veren kişiliği, öğrencinin kendini olumlu hedeflere yönelmesinin güvencesidir. Bu sebeple öğretmen, öğrencileri başarılı-başarısız gibi önyargılı bakış açılarıyla değerlendirmemeli, her bireyi kendi özgünlüğü içinde kabul etmelidir.

Öğrenme-öğretme sürecinde sunulan pekiştiriciler ile ipuçları; öğrencinin fiziksel, toplumsal ve psikolojik sağlığını koruyucu ve geliştirici nitelikte olmalıdır. Öğrenme, sosyal ilişkiler bağlamında yaşam boyu süren bir etkileşim örüntüsüdür. Böylece birey, sosyal ilişkiler içinde kendi yaşantılarını çözümlene bilinci geliştirerek yaşamını anlamlı etkinliklere yönltebilir. Bu amaçla öğrencinin, olumlu bir benlik algısı ve kendilik bilinci geliştirmesi sağlanmalıdır. Öğrenme etkinlikleri ve yaşantıları, öğrenciler için anlamlı ve önemli olmalıdır. Çok sayıda ve nitelikli örneklerle karşılaşan öğrencinin görsel hafızası kuvvetlenir ve bu yolla kendi yaratıcı çizgisini keşfeder.

Öğrenmede yalnızca bilgiyi aktarmak değil, bilgiyi yeniden üretmek, yeni durumlara transfer etmek, uygulamak ve sentez yapmak temel amaç olarak alınmalıdır. Öğrenme, süreklidir ve birikime dayanır. Bu nedenle öğrenme etkinlikleri ve yaşantıları özelden genele, basitten karmaşığa, somuttan soyuta gelişen ve kendi içinde bütünlük gösteren etkinlikler dizisi olarak tasarlanmalıdır.

DESEN DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMI

Değerlendirme; öğretimi geliştirmek, öğrenciyi güçlendirmek, öğrencilerin ilgi ve motivasyonunu artırmak, öğrenci ilerlemesi hakkında öğretmene sürekli veri sağlamak, öğrenci, öğretmen ve programın zayıf noktalarını erken tespit edip geliştirmek için tanıda bulunmak ve değerlendirme verilerine yanıt olarak öğretim metotlarını adapte etmek için bilgi toplama sürecidir. “Yapma” ve “oluşturma”, görsel sanatlar eğitiminin önemli bileşenleridir. Görsel sanatlara ilişkin bilgi, ortaya konan ürün ve ürün yapma süreci gibi değerlendirilebilir. Bilgi, süreç ve ürün birbirleriyle iç içedir ve her biri değerlendirme sistemi içinde temsil edilmelidir.

Görsel sanatlarda değerlendirme genellikle performansa dayalıdır. Farklı türdeki performansları değerlendirmek için üst düzey düşünme becerilerinin de ölçülmesini sağlayan çoklu değerlendirme stratejileri kullanılmalıdır. Bu tarz bir değerlendirme, ortaya konan ürünün yanı sıra ürünün meydana getirildiği süreci ve yapılan işlemleri de dikkate alır. Bu işlemler, ürün oluşturmada temel olan düşünme ve problem çözme becerilerini de içermektedir.

Programda yer alan psikomotor ve duyuşsal becerilerin değerlendirilmesi için performansa dayalı değerlendirme kullanılabilir. Performansa dayalı değerlendirme amacıyla ürün ve ürünün oluşturulması sürecinde öğrencilerden beklenilenlere ilişkin net ve güvenilir ölçütlerden oluşan derecelendirme ölçeği ya da dereceli puanlama anahtarı şeklinde tasarlanmış gözlem formları kullanılabilir. Görsel sanatlarda öğrencileri değerlendirmek için oluşturulan ölçüt kategorileri; öğrencinin gösterdiği çaba, problem çözme becerisi, teknik gelişimi, sınıf içi davranışlar, öz motivasyon ya da inisiyatif alma şeklinde olabilir. Öğrencilerin kendi çalışmalarını ve arkadaşlarının çalışmalarını eleştirel bir gözle değerlendirmelerine, yapmış oldukları değerlendirmeleri uygun bir dille ifade etmelerine fırsat sağlayan öz ve akran değerlendirme formları desen dersinde kullanılabilir. Öğrencinin en iyi çalışmalarını topladığı, öğrencinin yıl içinde göstermiş olduğu gelişimi değerlendirmek amacıyla kullanılan öğrenci ürün dosyaları (portfolyo) da desen dersinde kullanılacak ölçme araçlarındandır. Görsel sanatlarla ilgili bilgi ve kavramaların yanı sıra araştırma, eleştirel ve analitik düşünme becerilerinin ölçülmesi ve geliştirilmesi amacıyla projeler ve performans çalışmaları ölçme aracı olarak kullanılabilir. Değerlendirmenin öğrenci öğrenmelerinin gelişimine hizmet edebilmesi için belirli aralıklarla öğrencilere yapıcı geri bildirimler verilmelidir.

DESEN DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN UYGULANMASINA İLİŞKİN AÇIKLAMALAR

1. Görmeyi öğrenmek, algılamayı öğrenmek ve çizmeyi öğrenmek desen dersi için önemli hususlardır. Üç boyutlu olarak algıladığımız veya hayal ettiğimiz canlı ve cansız varlıkların iki boyutlu bir yüzey üzerinde üç boyutluluk izlenimi vermelerini sağlayan temel özelliklerden faydalanılabilir.

2. Desen çizmenin amacı; güzel desen çizmek değildir, başarılı desen çizmektir. Gözlem, anlama gücü, duyum, sezgi, izlenim ve etkileşim açısından başarılı bir bütünlük meydana getirebilmektir. Bu nedenle öğrencilerin pek çok desen çizerek ve her desende yeni bir şeyler öğrenerek çizmeleri sağlanmalıdır.

3. Desen sınıflarında çok sayıda dünya sanatçılarına ait örnekler bulundurulması motivasyonunu arttıracaktır.

4. Çalışmaların başlangıcında karşılaşılan olumsuzluklara, çeşitli hatalara, hayal kırıklıklarına rağmen, yanlışlar düzeltilerek her defasında daha başarılı sonuçlar alınacağı için azimli bir şekilde çalışılmalıdır. Öğrenciyi yüreklendirmek, hatalarına yerinde müdahale etmek ve olumlu yaklaşmak öğretmenin rehberliğinde olmalıdır.

5. Görsel sanatlar manevi, kültürel ve evrensel değerlerin aktarılmasında önemli bir yer tutmaktadır. Bu bakımdan öğrenme sürecinde programda yer alan üniteler ve kazanımlarla ilişkilendirilerek tabloda sunulan değerlerle ilgili çalışmalara yer verilmesi önemlidir. Etkinlik ve çalışmalar tasarlanırken örnek olarak verilmiş konu başlıklarından yararlanılabilir.

Değerler	Konu Başlığı
Sevgi	Doğa ve hayvan sevgisi
Saygı	İnsanlığa karşı saygı
Özgüven	Kendini ifade edebilme

Bu değerlerin, öğrencilere aktarılabilmesi için, öğrenme-öğretme sürecinde kullanılacak ders kitabında etkinlik, çalışma, araştırma konusu veya okuma parçası olarak yer alması sağlanmalıdır.

DESEN DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN YAPISI

9, 10, 11 ve 12. sınıflar için geliştirilen programda ünite temelli yaklaşım esas alınmıştır. Programda; 9. sınıf düzeyinde dört, 10. sınıf düzeyinde iki, 11. sınıf düzeyinde beş, 12. sınıf düzeyinde üç ünite bulunmaktadır. Ünitelerin işlenişi sırasında dikkat edilmesi gereken hususlar, açıklamalar veya uyarılar ilgili ünite başlıklarının altında verilmiştir. Kazanımlar; sınıf düzeyi, ünite numarası, konu numarası ve kazanım numarası esas alınarak numaralandırılmıştır. Kazanımlara ilişkin açıklamalar, sınırlamalar veya uyarılar kazanımı takip eden satırda italik yazı karakteriyle ifade edilmiştir.

Kazanımların yapısı aşağıda şematik olarak gösterilmiştir.

Sınıf Düzeyi	Ünite no.	Konu no.	Kazanım no.	Kazanım İfadesi	Kazanım Açıklaması
			11.1.1.4.	Canlı modelden farklı duyguları ifade eden portreler yapar.	<i>Korku, şaşkınlık, sevinç, mutluluk, üzüntü, sinirlilik vb. duyguları ifade eden portreler yapılması sağlanmalıdır.</i>

9. SINIF DESEN DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÜNİTE VE SÜRELERİ

Üniteler	Kazanım Sayıları	Süre/Ders Saati	Oranı (%)
Desenin Tanımı ve Resim Sanatındaki Yeri	3	8	5
Desen Çizimi	19	88	61
Desende Nesne (Obje) Çizimleri	3	24	17
Plastik Form Örneklerinden Desen	3	24	17
TOPLAM	28	144	100

10. SINIF DESEN DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÜNİTE VE SÜRELERİ

Üniteler	Kazanım Sayıları	Süre/Ders Saati	Oranı (%)
Desenin Yapısı	23	72	50
Canlı Modelden Desen	1	72	50
TOPLAM	24	144	100

11. SINIF DESEN DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI ÜNİTE VE SÜRELERİ

Üniteler	Kazanım Sayıları	Süre/Ders Saati	Oranı (%)
Canlı Modelden Figür	6	40	28
Röprodüksiyon	5	24	17
Mekân Çizimleri	3	16	10
Portre	8	24	17
Desen Teknikleri	2	40	28
TOPLAM	24	144	100

12. SINIF DESEN DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI ÜNİTE VE SÜRELERİ

Üniteler	Kazanım Sayıları	Süre/Ders Saati	Oranı (%)
Çok Figürlü Çalışmalar	3	96	66
Canlı Modelden Kısa Süreli Desenler	2	24	17
Farklı Duyguların Beden Diliyle İfadesi	1	24	17
TOPLAM	6	144	100

9. SINIF DESEN DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI ÜNİTE, KONU VE KAZANIMLARI

9.1. DESENİN TANIMI VE RESİM SANATINDAKİ YERİ

9.1.1.Desen

- 9.1.1.1. Deseni tanımlar.
- 9.1.1.2. Plastik sanatlarda desenin önemini ve gerekliliğini açıklar.
- 9.1.1.3. Desende kullanılan araç-gereçleri tanır.

9.2. DESEN NASIL ÇİZİLİR?

9.2.1. Deseni Oluşturan Temel Elemanlar

- 9.2.1.1. Desende çizginin önemini kavrar.
- 9.2.1.2. Çizgi çeşitlerini tanır.
- 9.2.1.3. Çizginin gücünü fark eder.
- 9.2.1.4. Çizginin ışık-gölge etkisini fark eder.
- 9.2.1.5. Çeşitli karakterlerde çizgi çalışmaları yapar.
- 9.2.1.6. Farklı formlarda ışığın etkisini algılar.
- 9.2.1.7. Parlak ve mat yüzeylerde ışığın etkisini algılar.

9.2.2. Deseni Oluşturan Temel İlkeler

- 9.2.2.1. Desende bütünü algılar.
- 9.2.2.2. Bütünün parçalarını algılar.
- 9.2.2.3. Parça-bütün ilişkisini kavrar.
- 9.2.2.4. Hareketin modelin görünüşünde yarattığı form değişikliğini kavrar.
- 9.2.2.5. Farklı çizgi değerlerindeki tekrarların ritim oluşturduğunu kavrar.
- 9.2.2.6. Desende ritmi fark eder.
- 9.2.2.7. Karşıt unsurların görsel dengeyi oluşturduğunu kavrar.
Karşıt unsurlar, yatay-dikey, uzun-kısa, açık-koyu, ince-kalın, sık-seyrek, büyük-küçük, simetrik-asimetrik vb. vurgulanmalıdır.
- 9.2.2.8. Desende birliği kavrar.

9.2.3. Desende Üslup

- 9.2.3.1. Çizgisel deseni kavrar.
- 9.2.3.2. Lekesel deseni kavrar.
- 9.2.3.3. Modle yoluyla yapılan deseni kavrar.
- 9.2.3.4. Desende farklı bireysel üsluplar olduğunu fark eder.

9.3. DESENDE NESNE (OBJE) ÇİZİMLERİ

9.3.1. Geometrik Form Çizimleri

9.3.1.1. Geometrik obje çizimleri yapar.

Geometrik obje çizimlerinde küp, koni, silindir, küre, dikdörtgenler prizması kullanılmalıdır.

9.3.1.2. İnorganik obje çizimleri yapar.

İnorganik obje çizimlerinde taş, pamuk, demir vb. kullanılmalıdır.

9.3.1.3. Doğadan organik form çizimleri yapar.

Doğadan organik form çizimlerinde ise elma, armut, karpuz, mısır, soğan, sarımsak, diken vb. objeler kullanılmalıdır.

9.4. PLASTİK FORM ÖRNEKLERİNDEN DESEN

9.4.1. Plastik Formlardan Desen Çalışmaları

9.4.1.1. Torstan desen çalışmaları yapar.

9.4.1.2. Büstten desen çizimleri yapar.

9.4.1.3. Arkaik heykellerden desen çalışmaları yapar.

10. SINIF DESEN DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI ÜNİTE, KONU VE KAZANIMLARI

10.1. DESENİN YAPISI

Ünite Açıklaması: Yapısal özellikler, ilk yarıyıl natürmort, ikinci yarıyıl canlı modelden figür çalışmaları ile verilmelidir. Natürmort çalışmalarında objeler, objelerin düzenleri, öğrencilerin yeri vb. değişiklikler yapılmalıdır.

Terimler: Rakursi

10.1.1. Çizgi

10.1.1.1. Desende, ön-orta-arka planları, koyu-orta-açık, kalın-orta-ince çizgi değerleriyle çalışır.

10.1.1.2. Hareketi çizgiyle ifade eder.

10.1.2. Oran-Orantı

10.1.2.1. Bütünü algılayarak çizgiyle ifade eder.

10.1.2.2. Parçaların bütüne oranını tespit eder.

10.1.2.3. Bütünden ayrıntılara inerek ölçü-oran unsurunu çizgiyle ifade eder.

10.1.3. Perspektif

10.1.3.1. Derinlik etkisini algılar.

10.1.3.2. Hareketin, objenin görünüşünde yarattığı form değişikliğini (rakursi) kavrar.

10.1.3.3. Desende perspektif kurallarını uygular.

10.1.3.4. Desende ön-arka planları kalın-orta-ince çizgi değerleriyle ifade eder.

10.1.3.5. Desende koyu-orta-açık leke değerlerini yansıtır.

10.1.4. Hareket-Ritim-Yön

10.1.4.1. Bütünü inceleyerek hareketi tespit eder.

10.1.4.2. Hareketi yaratan açıları kavrar.

10.1.5. Işık-Gölge

10.1.5.1. Düz ve yuvarlak formlarda ışığın etkisini uygun çizgi çeşitleriyle uygular.

10.1.5.2. Parlak ve mat yüzeylerdeki ışığın etkisini uygun çizgi değerleriyle ifade eder.

10.1.6. Denge

10.1.6.1. Desende benzer unsurlarla dengeyi oluşturur.

10.1.6.2. Dengeyi oluşturmada karşıt unsurlardan yararlanır.

10.1.7. Birlik-Bütünlük

10.1.7.1. Figürü oluşturan unsurları, karşıtlık, tekrar ve uyum ilkelerini kullanarak bir araya getirir.

10.1.8. Boşluk-Doluluk

10.1.8.1. Kompozisyonda dolu alanların boş alanlarla dengelenmesi gerektiğini kavrar.

10.1.8.2. Desen çalışmalarında boşluk-doluluk etkisini uygular.

10.1.9. Vurgu

10.1.9.1. Vurgunun oluşturulmasında, açık-koyu, büyük-küçük, uzak-yakın, ön plan-arka plan etkisini kavrar.

10.1.9.2. Çalışmalarda öne çıkan bir unsur olması gerektiğini kavrar.

10.1.10. Yerleştirme

- 10.1.10.1. Belli amaçlar doğrultusunda aktif elemanların düzenlenmesini kavrar.
- 10.1.10.2. Yüzeyi, hareketin özelliğini dikkate alarak kullanır.

10.2. CANLI MODELDEN DESEN

10.2.1. Farklı Duruşlarda Canlı Modelden Desen Çalışmaları

- 10.2.1.1. Farklı duruşlarda canlı modelden desen çalışmaları yapar.

11. SINIF DESEN DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI ÜNİTE, KONU VE KAZANIMLARI

11.1. CANLI MODELDEN FİĞÜR

11.1.1. Anatomi

11.1.1.1. İnsan anatomisini inceler.

11.1.1.2. İskelet ve kas yapısını gözlemler.

11.1.1.3. Anatomik parçaların biçimini ve yapısal özelliklerini kavrar.

11.1.1.4. Anatomik yapıyı çizgiyle ifade eder.

11.1.2. Parça-Bütün İlişkisi

11.1.2.1. Bütünü oluşturan elemanların birbiriyle olan ilişkisini ve oranlarını kavrar.

11.1.3. Birlik-Bütünlük

11.1.3.1. Figürü oluşturan unsurları, karşıtlık, tekrar ve uyum ilkelerini kullanarak bir araya getirir.

11.2. RÖPRODÜKSİYON

11.2.1. Röprodüksiyon Çalışmaları

11.2.1.1. Seçtiği bir sanatçının iç mekân desenlerinden kopya çalışmalar yapar.

11.2.1.2. Önemli sanatçılara ait dış mekân desen çalışmalarını karşılaştırır.

11.2.1.3. Seçtiği bir sanatçının dış mekân desenlerinden kopya çalışmalar yapar.

11.2.1.4. Önemli sanatçılara ait canlı modelden desen çalışmalarını karşılaştırır.

11.2.1.5. Seçtiği bir sanatçının canlı modelden desen çalışmasını kopya eder.

11.3. MEKÂN ÇİZİMLERİ

11.3.1. Mekân ve Doğadan Çizimler

11.3.1.1. İç mekân desen çalışmalarını karşılaştırır.

11.3.1.2. Çeşitli iç mekân desenleri çalışır.

11.3.1.3. Doğadan desen çizimleri yapar.

11.4. PORTRE

11.4.1. Farklı Psikolojik Durumlar (Duygu İfadeleri)

11.4.1.1. Baş anatomisini inceler.

11.1.1.2. Baş anatomisinin karakteristik özellikleri fark eder.

11.1.1.3. Baş anatomisini oluşturan organları etüt eder.

11.1.1.4. Canlı modelden farklı duyguları ifade eden portreler yapar.

Korku, şaşkınlık, sevinç, mutluluk, üzüntü, sinirlilik vb. duyguları ifade eden portreler yapılması sağlanmalıdır.

11.4.2. Otoportre

11.4.2.1. Aynada kendi baş anatomisini inceler.

11.4.2.2. Kendi baş anatomisinin karakteristik özelliklerini fark eder.

11.4.2.3. Baş anatomisini oluşturan organların biçimsel özelliklerini fark eder.

11.4.2.4. Otoportre yapar.

11.5. DESEN TEKNİKLERİ

11.5.1. Farklı Malzeme ve Tekniklerle Desen Çalışmaları

11.5.1.1. Farklı malzemelerle yapılmış desen çalışmalarını karşılaştırır.

Karakalem, füzen, tarama ucu, lavi, suluboya, tükenmez ve keçe uçlu gibi çeşitli kalemler, pastel boya, tebeşir vb. ile yapılmış desen çalışmalarının incelenmesi sağlanmalıdır.

11.5.1.2. Farklı teknikleri kullanarak desen çalışmaları yapar.

12. SINIF DESEN DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI ÜNİTE, KONU VE KAZANIMLARI

12.1. ÇOK FIGÜRLÜ ÇALIŞMALAR

12.1.1. Çok Figürlü Desen Çalışmaları

- 12.1.1.1. Çok figürlü insan desenleri yapar.
- 12.1.1.2. Çok figürlü hayvan desenleri yapar.
- 12.1.1.3. Desen çalışmalarında insan, hayvan, bitki, nesne, mekân ilişkisini kurar.

12.2. CANLI MODELDEN KISA SÜRELİ DESENLER

12.2.1. Canlı Modelden Kısa Süreli Figür Desenler

- 12.2.1.1. Canlı modelden kısa süreli durağan figür desenleri yapar.
- 12.2.1.2. Canlı modelden kısa süreli hareketli figür desenleri yapar.
Model paltosunu asarken, ayakkabı bağlarken, ağır bir eşya iterken, pencereyi açarken, çiçek sularken vb. hareketlerde 5-10 dk.lık desenler çalıştırılmalıdır.

12.3. FARKLI DUYGULARIN BEDEN DİLİYLE GÖRSEL İFADESİ

12.3.1. Farklı Duyguları Görselleştirme

- 12.3.1.1. Çeşitli duygu durumlarında bedenini ifadesini görselleştirir.
Korku, şaşkınlık, sevinç, mutluluk, üzüntü, sinirlilik, heyecan vb. duyguların beden diliyle ifade edildiği desen çalışmaları yapılmalıdır.